OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kirjallinen asiantuntijalausunto

8.9.2023

VN/868/2023
VN/868/2023-OKM-13

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

K 2/2023 vp Hallituksen vuosikertomus 2022 / OKM KTPO asiantuntijalausunto koskien opettajankoulutusta

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta on antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle tilaisuuden lausua asiakohdassa asiasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto lausuu aiheesta ”opettajien koulutus ja osaaminen tulevaisuuskysymyksissä” opettajankoulutusta koskien seuraavaa:

Opettajien koulutus

Yliopistojen tarjoamissa opettajankoulutuksissa koulutetaan varhaiskasvatuksen opettajia, luokanopettajia, erityisopettajia, opinto-ohjaajia ja eri aineiden aineenopettajia. Opettajankoulutuksen koulutusvastuita on kahdeksalla yliopistolla: Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistoilla sekä Åbo Akademilla. Tämän lisäksi musiikin ja taiteiden alan opettajia koulutetaan yhteistyösopimusten kautta myös Aalto yliopistossa ja Taideyliopistossa. Ruotsinkielistä opettajankoulutusta on tarjolla Åbo Akademissa ja Helsingin yliopistossa.

Ammatillista opettajankoulutusta järjestetään viidessä ammattikorkeakoulussa. Ruotsinkielisestä ammatillisesta opettajankoulutuksesta vastaa Åbo Akademi. Ammatillinen opettajankoulutus on suunnattu erityisesti ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opettajien tehtäviin suuntautuville. Ammatillisissa opettajakorkeakouluissa järjestetään ammatillisen opettajankoulutuksen opinnot 60 op (vastaavat opettajan pedagogisia opintoja 60 op), ammatillisen erityisopettajakoulutuksen opinnot sekä ammatillisen opinto-ohjaajan koulutuksen opinnot.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan korkeakoulut päättävät itsenäisesti opetuksen sisällöistä ja opettajankoulutusten opetussuunnitelmista. Opettajankoulutuksia on kehitetty kuitenkin vuodesta 2016 lähtien laajassa yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa Opettajankoulutusfoorumissa. Nykyisen Opettajankoulutusfoorumin toimikausi jatkuu vuoden 2023 loppuun.

Opettajankoulutusfoorumi on uudistanut vuonna 2016 laaditun Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman vastaamaan 2020-luvun tarpeita. Toukokuussa 2022 julkaistu kehittämisohjelma asettaa kolme tavoitetta opettajien perus- ja perehdytyskoulutukselle ja jatkuvalle oppimiselle uran aikana: opettajien laaja-alainen perusosaaminen, uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus sekä oman osaamisen ja oppilaitoksen kehittäminen. Laaja-alaisen perusosaamisen osana nostetaan esille mm. opettajien kestävyysosaaminen. Kehittämisohjelmassa otetaan huomioon myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulma.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö laati vuonna 2021 kansallisen LUMA-strategian, joka määrittää kansalliset päätavoitteet ja piirtää vision, jossa sekä yksilö että yhteiskunta hyötyvät LUMA-taitojen ja -osaamisen kasvamisesta hyvinvoinnin lisääntymisenä ja kestävänä kehityksenä. Vuonna 2022 strategialle valmisteltiin LUMATE-toimenpidesuunnitelma, joka julkaistiin maaliskuussa 2023. Toimenpidesuunnitelma on laadittu eri toimijoilta saatujen aloitteiden ja ehdotusten pohjalta, ja toimenpiteissä huomioidaan myös opettajankoulutusten ja opettajien osaamisen näkökulmia. Toimenpidesuunnitelmassa toimenpiteet on jaettu kolmeen ryhmään: 1) Opetuksen ja koulutuksen kehittämisen toimenpiteet, 2) Seurannan, selvitysten ja yleisen kehittämisen toimenpiteet ja 3) Viestinnän ja kiinnostavuuden edistämisen toimenpiteet.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen Vahva ja välittävä Suomi -ohjelman mukaan hallitus sitoutuu LUMA-strategian toimeenpanoon, jotta oppilaiden luonnontieteellismatemaattiset valmiudet vahvistuvat. Opetus- ja kulttuuriministeriö järjestää 27.10.2023 LUMATE-seminaarin, jonka tavoitteena on edistää LUMA(TE)-strategian toimeenpanoa.

Opetusneuvos Marjo Vesalainen

Liitteet

Jakelu Tulevaisuusvaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Santeri Lohi
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Erja Heikkinen